

Ф.В. ГРИЩЕНКО, канд. військ. наук, ст. наук. співроб.,

ДП "Український НД і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості", м. Київ

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ СУЧАСНИХ ТИПІВ ДОКУМЕНТІВ ЄВРОПЕЙСЬКОГО КОМІТЕТУ ЗІ СТАНДАРТИЗАЦІЇ В ЕЛЕКТРОТЕХНІЦІ (частина 2)

Статтю викладено в 2-х частинах, в яких визначено ключову проблему реформування національної системи технічного регулювання України, розглянуто останні публікації, в яких започатковано розв'язання важливої складової цієї проблеми, сутність дев'яти сучасних типів документів Європейського комітету зі стандартизації в електротехніці (European Committee for Electrotechnical Standardization, CENELEC) і порівняно їх із сьома сучасними типами документів Європейського комітету зі стандартизації (European Committee for Standardization, CEN). Порівняльний аналіз показує, що сучасні типи документів CENELEC і CEN мають спільні (подібні) риси: повне збігання їх назв, майже ідентичну їх сутність, однаковий статус різних типів документів і розподіл їх за категоріями.

Наведено сьогоднішній склад національних та афілійованих членів CENELEC, проаналізовано структуру технічних органів CENELEC, кількість активних стандартів CENELEC опублікованих протягом 2012–2013 років, кількість активних документів, опублікованих у 2013 році, і загальну кількість опублікованих активних усіх сучасних і застарілих типів документів CENELEC станом на 31.12.2013, рівень еквівалентності між усіма сучасними типами документів CENELEC і Міжнародної електротехнічної комісії (International Electrotechnical Commission, IEC).

На підставі результатів кількісного аналізу виявлено п'ять таких тенденцій: 1) зростання загальної кількості технічних органів CENELEC; 2) зростання часток угоди семінару, технічних умов, настанов і стандартів (європейських стандартів і документів з гармонізації) CENELEC у загальній кількості опублікованих активних усіх типів документів CENELEC; 3) зменшення частки технічних звітів; 4) зменшення часток застарілих типів документів; 5) значного зростання частки ідентичних документів CENELEC у загальній кількості усіх типів документів CENELEC.

Викладено перспективи подальшого дослідження: порівняльний аналіз усіх типів документів Міжнародної організації зі стандартизації (International Organization for Standardization, ISO), IEC, CEN, CENELEC, надрукованих наприкінці 2014 року, і розроблення з врахуванням сучасного стану економіки України практичних пропозицій щодо пріоритетності прийняття різних типів міжнародних та європейських документів на національному рівні.

Ключові слова: європейський стандарт (стандарт CENELEC), документ з гармонізації, технічні умови, зміна, поправка, тлумачний лист, технічний звіт, настанова, угода семінару.

Продовження статті.

Частина 1 статті опублікована в журналі Зернові продукти і комбікорми, 2014. - № 3 (55). – С. 4-10.

5. Кількісний аналіз опублікованих активних усіх сучасних і застарілих типів документів CENELEC

Кількість активних документів (тобто документів, які є наразі чинними), опублікованих у 2013 р., і загальна кількість опублікованих активних усіх сучасних і застарілих типів документів CENELEC станом на 31.12.2013 [12, п. 4.1] наведено у табл. 4.

Із цифрових даних наведеної таблиці випливає:

– частка стандартів (95,16 %) у загальній кількості активних документів (454), опублікованих у 2013 році, більша, ніж частка стандартів (92,21 %) у загальній кількості опублікованих активних усіх типів документів CENELEC (6910) майже на 3 %;

– частка усіх активних документів, опублікованих у 2013 році, у загальній кількості опублікованих активних усіх типів документів CENELEC (6910) станом на 31.12.2013 становить майже 6,6 %;

– частка умов СЕСС (4,29 %) у загальній кількості опублікованих активних усіх типів документів CENELEC (6910) станом на 31.12.2013 залишається значною;

– частка угод семінару CENELEC (0,09 %) у загальній кількості опублікованих активних усіх типів документів CENELEC (6910) станом на 31.12.2013 найменша, але помічається її (0,44 %) значне зростання у кількості активних документів (454), опублікованих у 2013 році, на 0,35 %.

Отже, найпоширенішим серед сучасних і застарілих типів активних документів є стандарт CENELEC (європейський стандарт і документ з гармонізації). Спостерігається збільшення частки сучасних типів активних документів: угод семінарів CENELEC на 0,35 %, технічних умов на 0,47 %, настанов CENELEC на 0,98 %. Одночасно зменшилась частка такого сучасного типу документа як технічний звіт на 0,38 %. Можна очікувати, що кожного року частки трьох застарілих типів документів (предстандартів, умов СЕСС, звітів) у загальній кількості опублікованих активних усіх типів документів CENELEC будуть зменшуватися.

6. Кількісний аналіз рівня еквівалентності між усіма типами документів CENELEC та IEC

За даними, які наведено у табл. 5 [12], дослідимо рівень еквівалентності (ступінь відповідності за національною класифікацією [13, п. 4.1]) між усіма типами документів CENELEC та IEC у 2013 році, й за весь період їх офіційної діяльності станом на 31.12.2013.

Таблиця 4

Зіставлення кількості активних документів, опублікованих у 2013 р., і загальної кількості опублікованих активних усіх сучасних і застарілих типів документів CENELEC

Тип документу	Загальна кількість опублікованих активних усіх типів документів станом на 31.12. 2013		Кількість активних документів, опублікованих у 2013 р.		Відхилення (+, -), %
	кількість, шт.	частка, % до підсумку	кількість, шт.	частка, % до підсумку	
Стандарт (європейський стандарт і документ з гармонізації)	6 372	92,21	432	95,16	+2,95
Предстандарт ¹ (або пробний, або попередній, або тимчасовий стандарт)	3	0,04	—	—	—
Умови CECC ²	296	4,29	—	—	—
Технічні умови	74	1,07	7	1,54	+0,47
Зміна ³	—	—	—	—	—
Поправка ³	—	—	—	—	—
Тлумачний лист CENELEC ³	—	—	—	—	—
Звіт ¹	3	0,04	—	—	—
Технічний звіт	102	1,48	5	1,10	-0,38
Настанова CENELEC	54	0,78	8	1,76	+0,98
Угода семінару CENELEC	6	0,09	2	0,44	+0,35
Разом	6 910	100	454	100	—

Примітки: ¹ Предстандарт, умови CECC і звіти, як застаріли типи документів CENELEC, у наступні роки не будуть публікуватись.

² CECC – Комітет CENELEC з сертифікації електронних компонентів.

³ Таблиця не містить цифрові дані (показники) про сучасні типи таких документів: зміна, поправка, тлумачний лист CENELEC.

Таблиця 5

Рівень еквівалентності між усіма типами документів CENELEC та IEC

Вид рівня еквівалентності документа CENELEC	Документи, які опубліковані протягом 1973–2013 роках		Документи, які опубліковані у 2013 році		Відхилення (+, -), %
	кількість, шт.	частка, % до підсумку	кількість, шт.	частка, % до підсумку	
Ідентичний документ CENELEC до відповідного документу IEC	4 715	68,8	319	71,5	+2,7
Документ CENELEC, який розроблено на основі відповідного документу IEC	411	6,0	20	4,5	-1,5
«Чисто» європейський документ CENELEC	1 730	25,2	107	24,0	-1,2
Усього	6 856	100	446	100	—

Примітка. Ці цифрові дані включають усі типи документів CENELEC, за виключенням настанов і поправок.

Аналізуючи цифрові дані зазначеної таблиці, можна зазначити:

– частка ідентичних документів CENELEC (71,5 %) у загальній кількості усіх типів CENELEC (446), опублікованих у 2013 році, більша на 2,7%, ніж частка аналогічних документів CENELEC (68,8 %) у загальній кількості усіх типів документів CENELEC (6 856), опублікованих протягом 1973–2013 років;

– частка документів CENELEC (4,5 %), розроблених на основі відповідних документів IEC, у загальній кількості усіх типів CENELEC (446), опублікованих у 2013 році, менша на 1,5 %, ніж частка аналогічних документів CENELEC (6,0 %), у загальній кількості усіх типів документів CENELEC (6 856), опублікованих протягом 1973–2013 років;

– частка «чисто» європейських документів CENELEC (24,0 %) у загальній кількості усіх типів CENELEC (446), опублікованих у 2013 році, менша на 1,2 %, ніж частка аналогічних документів CENELEC (25,2 %) у загальній кількості усіх типів документів CENELEC (6 856), опублікованих протягом 1973–2013 років;

– частка (76 %) ідентичних документів CENELEC і документів CENELEC, розроблених на основі відповідних документів IEC, у загальній кількості усіх типів документів CENELEC (446), опублікованих у 2013 році, більша на 1,2 %, ніж частка аналогічних документів CENELEC (74,8 %) у загальній кількості усіх типів документів CENELEC (6 856), опублікованих протягом 1973–2013 років.

Отже, існує позитивна тенденція збільшення частки ідентичних документів CENELEC на 2,7 %, за рахунок зменшення частки опублікованих документів CENELEC, розроблених на основі документів ІЕС, і зменшення частки опублікованих «чисто» європейських документів CENELEC.

ВИСНОВКИ

1. Порівняльний аналіз сучасних типів документів дає змогу зробити такі висновки:

– CENELEC має дев'ять сучасних типів документів, чотири з яких є НД (європейський стандарт, документ з гармонізації, технічні умови, зміна), а п'ять — ІД (поправка, тлумачний лист, технічний звіт, настанова, угода семінару CENELEC). Кількість сучасних типів документів CENELEC перевищує кількість сучасних типів документів СЕН на 2, зокрема на один НД (документ з гармонізації, HD) та один ІД (тлумачний лист CENELEC, IS);

– існує значна схожість сучасних типів документів CENELEC і СЕН за назвою, своєю суттю, статусом та розподілом їх за категоріями, що сприяє поліпшенню технічної роботи CENELEC щодо їх розроблення, перегляду та скасування;

– найпоширеніший тип документа серед усіх сучасних і застарілих типів документів — це стандарти (європейський стандарт і документ з гармонізації) CENELEC, частка яких у загальній кількості опублікованих активних усіх типів документів наприкінці 2013 р. становить понад 92 %;

– усі сучасні типи документів CENELEC, як і сучасні типи документів СЕН, потрібно приймати на засадах пріоритетності і переважно через НД національного рівня, а нові з них (зокрема технічні умови тощо) застосовувати як пробні стандарти.

2. Порівняльний аналіз свідчить, що наразі існують такі тенденції до:

– зростання загальної кількості технічних органів CENELEC, зокрема протягом 2013 року цей показник зріс (з 369 до 375) на 6 (1,6 %) технічних

органів за рахунок збільшення кількості технічних комітетів і підкомітетів на 4 і кількості цільових і робочих груп Технічного бюро на 2;

– зростання часток таких сучасних типів активних документів CENELEC як угода семінару, технічні умови, настанова та стандарт (європейський стандарт і документ з гармонізації) у загальній кількості опублікованих активних усіх типів документів CENELEC, зокрема протягом 2013 року ці показники зросли щодо угод семінару (з 0,09 % до 0,44 %) на 0,35 %, технічних умов (з 1,07 % до 1,54 %) на 0,47 %, настанов (з 0,78 % до 1,76 %) на 0,98 % та щодо європейських стандартів і документів з гармонізації (з 92,21 % до 95,16 %) на 2,95 %;

– зменшення частки такого сучасного типу активного документу як технічний звіт у загальній кількості активних усіх типів документів CENELEC, зокрема протягом 2013 року цей показник зменшився (з 1,48 % до 1,10 %) на 0,38 %;

– щорічного зменшення часток активних застарілих типів документів (предстандартів, умов СЕСС і звітів) у загальній кількості активних усіх типів документів CENELEC через те, що у наступні роки ці застарілі типи активних документів не будуть розроблятися;

– значного зростання частки ідентичних документів CENELEC у загальній кількості усіх типів документів CENELEC, зокрема протягом 2013 року цей показник зріс (з 68,8 % до 71,5 %) на 2,7 % за рахунок зменшення частки документів CENELEC, розроблених на основі відповідних документів ІЕС, на 1,5 % та зменшення частки «чисто» європейських документів CENELEC на 1,2 %.

3. Перспектива подальшого дослідження за темою статті: порівняльний аналіз усіх типів документів ISO, ІЕС, СЕН і CENELEC, надрукованих станом на 31.12.2014, та розроблення з врахуванням сучасного стану економіки України практичних пропозицій щодо пріоритетності прийняття міжнародних та європейських НД на національному рівні.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Угода про Асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони // Урядовий портал (Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України). — Режим доступу: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/printable_article?art_id=246581344.
2. Гриценко Ф. Україна напередодні участі у технічній роботі СЕН і CENELEC / УкрНДІССІ, його вклад у створення і розвиток національних систем стандартизації та сертифікації: матеріали Міжнар. наук. конф. (Київ, 25 травня 2002 р.) / Держстандарт України, Укр. наук.-дослід. ін-т стандартизації, сертифікації та інформатики. — Харків: ДП «Редакція журналу «Стандартизація, сертифікація, якість». — 2002. — 308 с. — (Спецвип. № 3–2002: 10 років УкрНДІССІ).
3. Гриценко Ф. Міжнародна організація зі стандартизації. Типи документів і загальні правила їх розроблення / Ф. Гриценко // Стандартизація, сертифікація, якість. — 2013. — № 2. — С. 21–24.
4. Гриценко Ф. Міжнародна електротехнічна комісія. Аналіз типів документів / Ф. Гриценко // Стандартизація, сертифікація, якість. — 2013. — № 3. — С. 30–34.
5. Величко О.М. Основи стандартизації та сертифікації / О.М. Величко, В.Ю. Кучерук, Т.Б. Гордієнко, В.М. Севаст'янов // Офіційний сайт Ігнатенко Олександра Григоровича. — Режим доступу: <http://ignatenko.vk.vntu.edu.ua/file/d5192139eb3dfb0597e7cda841630056.pdf>.
6. Гриценко Ф.В. Європейський комітет зі стандартизації. Порівняльний аналіз типів документів / Ф.В. Гриценко // Зернові продукти і комбікорми. — 2013. — № 3. — С. 4–8.
7. About CENELEC (Про CENELEC) // Офіційний веб-сайт European Committee for Electrotechnical Standardization (CENELEC). — Режим доступу: <http://www.cenelec.eu/aboutcenelec/howweare/index.html>.
8. The Dresden Agreement (Дрезденська угода) // Офіційний веб-сайт European Committee for Electrotechnical Standardization (CENELEC). — Режим доступу: <http://www.cenelec.eu/aboutcenelec/howweare/globalpartners/iec.html>.
9. ДСТУ 1.1:2001. Національна стандартизація. Стандартизація та суміжні види діяльності. Терміни та визначення основних понять. — [Чинний від 2001-07-01]. К.: Держспоживстандарт України, 2003. — 38 с. — (Національний стандарт України).
10. CENELEC Products (Продукція CENELEC) // Офіційний веб-сайт European Committee for Electrotechnical Standardization (CENELEC). — Режим доступу: <http://www.cenelec.eu/standardsdevelopment/ourproducts/index.html>.
11. ДСТУ 1.0:2003. Національна стандартизація. Основні положення. — [Чинний від 2003-07-01]. — К.: Держспоживстандарт України, 2003. — 10 с. — (Національний стандарт України).

12. CENELEC facts and figures (Факти і цифри CENELEC) // Офіційний веб-сайт European Committee for Electrotechnical Standardization (CENELEC). — Режим доступу: <http://www.cenelec.eu/aboutcenelec/whatwedo/factsandfigures/index.html>.

13. ДСТУ 1.7:2001. Національна стандартизація. Правила і методи прийняття та застосування міжнародних і регіональних стандартів (ISO/IEC Guide 21:1999, NEQ). — [Чинний від 2001-07-01]. — К.: Держспоживстандарт України, 2003. — 28 с. — (Національний стандарт України).

УДК 006.032 CENELEC, IEC, CEN (083)

F.V. GRYSHCHENKO, PhD Sc. science, Senior Research Worker,

«Ukrainian Research and Training Centre for Standardization, Certification and Quality Problems» State Enterprise, Kyiv

COMPARATIVE ANALYSIS OF MODERN TYPES OF DOCUMENTS OF THE EUROPEAN COMMITTEE FOR ELECTROTECHNICAL STANDARDIZATION

The article outlines the key problem of reforming the national system of technical regulation Ukraine, discussed modern publications, which solve important part of the problem, the essence of modern nine types of document of the European Committee for Electrotechnical Standardization (CENELEC) and compared them with seven types of modern documents of the European Committee for Standardization (CEN). Comparative analysis shows that the modern types of documents CENELEC and CEN have common (similar) features: full convergence of their names, almost identical to their essence, equal status for various types of documents and their distribution in categories

Shows the present composition of national and affiliate members of CENELEC, analysis of the structure of technical organs CENELEC, the number of active standards CENELEC published during the 2012–2013 years, the number of active documents published in 2013, and the total number of published active all modern and old types of document CENELEC as of 31.12.2013, level equivalence between all modern types of documents CENELEC and the International Electrotechnical Commission (IEC).

Based on the results of quantitative analysis revealed the following five trends: 1) increase the total number of technical organs CENELEC; 2) growth of particles workshop agreement, technical specifications, guides and standards (european standards and harmonization documents) CENELEC in the general amount of published active all types of CENELEC documents; 3) reducing of particle technical reports; 4) reduction of particle older types of documents; 5) significant increase of particle identical documents CENELEC in the total number of all types of documents CENELEC.

The prospects of subsequent research are expounded: comparative analysis of all types of documents of the International Organization for Standardization (ISO), IEC, CEN, CENELEC, printed at the end of 2014 years, and development taking into account the modern state of economy of Ukraine of practical suggestions, in relation to priority of acceptance of different types of international and european documents at national level.

Key words: European Standard (CENELEC standard), Harmonization Document, Technical Specification, Amendment, Corrigenda, Interpretation Sheet, Technical Report, Guide, Workshop Agreement.

REFERENCES

1. An Agreement is about Association between Ukraine, from one side, and by European Union, European Concord from atomic energy and their states-members, from other side of // Governmental portal (United web-portal of organs of executive power of Ukraine). — Access Mode: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/printable_article?art_id=246581344.
2. Gryshchenko F. Ukraine in eve participating in technical work of CEN and CENELEC / UkrNDISCI, his contribution to creation and development of the national systems of standardization and certification: materials of International scientific conference (Kyiv, on May, 25 in 2002) / State Committee of Ukraine for Technical Regulation and Consumer Policy (DSSU), Ukr. scientific-research in-t of standardization, certification and informatics. — Kharkiv: DP is «Editing of magazine «Standardization, certification, quality». — 2002. — 308 p. — (Special issue № 3–2002: 10 years UkrNDISCI).
3. Gryshchenko F. International Organization for Standardization. Types of documents and general rules of their development / F. Gryshchenko // Standardization, Certification, Quality. — 2013. — № 2. — P. 21–24.
4. Gryshchenko F. International Electrotechnical Commission. Analysis of types of documents / F. Gryshchenko // Standardization, Certification, Quality. — 2013. — № 3. — P. 30–34.
5. Velichko O.M. Bases of standardization and certification / O.M. Velichko, V.Yu. Kucheruk, T.B. Gordienko, V.M. Sevastyanov // Official web-site Ignatenko Oleksandr Grigory. — Access Mode: <http://ignatenko.vk.vntu.edu.ua/file/d5192139eb3dfb0597e7cda841630056.pdf>.
6. Gryshchenko F. European Committee for Standardization. Comparative analysis of types of documents / F. Gryshchenko // Grain Products and Mixed Fodder's. — 2013. — № 3. — P. 4–8.
7. About CENELEC // Official web-site of the European Committee for Electrotechnical Standardization (CENELEC). — Access Mode: <http://www.cenelec.eu/aboutcenelec/whoweare/index.html>.
8. The Dresden Agreement // Official web-site of the European Committee for Electrotechnical Standardization (CENELEC). — Access Mode: <http://www.cenelec.eu/aboutcenelec/whoweare/globalpartners/iec.html>.
9. DSTU 1.1:2001. National standardization. Standardization and contiguous types of activity. Terms and determinations of basic concepts. — [Operating from 2001-07-01]. — К.: State Committee of Ukraine for Technical Regulation and Consumer Policy (DSSU), 2003. — 38 p. — (National standard of Ukraine).
10. CENELEC Products // Official web-site of the European Committee for Electrotechnical Standardization (CENELEC). — Access Mode: <http://www.cenelec.eu/standardsdevelopment/ourproducts/index.html>.
11. DSTU 1.0:2003. National standardization. Substantive provisions. — [Operating from 2003-07-01]. — К.: State Committee of Ukraine for Technical Regulation and Consumer Policy (DSSU), 2003. — 10 p. — (National standard of Ukraine).
12. CENELEC facts and figures // Official web-site of the European Committee for Electrotechnical Standardization (CENELEC). — Access Mode: — Access Mode: <http://www.cenelec.eu/aboutcenelec/whatwedo/factsandfigures/index.html>.
13. DSTU 1.7:2001. National standardization. Rule and methods of acceptance and application of international and regional standards (ISO/IEC Guide 21:1999, NEQ). — [Operating from 2001-07-01]. — К.: State Committee of Ukraine for Technical Regulation and Consumer Policy (DSSU), 2003. — 28 p. — (National standard of Ukraine).

Надійшла 28.08.2014

Адреса для переписки:

2, вул. Святошинська, м. Київ, 03115.

Тел.: (044) 450-06-81, E-mail: gfv@ukrncd.org.ua

